

VLADA CRNE GORE

Dodatne mjere fiskalne konsolidacije

Konferencija za medije

Petak, 9. jun 2017. godine, 12:00

mr Milutin Simović

potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem

Darko Radunović

ministar finansija

Kemal Purišić

ministar rada i socijalnog staranja

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Predlog fiskalne strategije Crne Gore za period 2017-2020. godine –

izraz odlučnosti i kapaciteta Vlade da se na odgovoran način suoči sa izazovima sa kojima se susrećemo u ostvarenju vizije razvoja:

- ostvarivanju finansijske stabilnosti,
 - održivog i ubrzanog ekonomskog rasta,
- kao uslova za poboljšanje kvaliteta života naših građana.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Ostvarenje ciljeva – kombinacijom mjera ekonomske politike koje se odnose na:

- konsolidaciju javnih finansija,
- rješavanje strukturnih problema u ekonomiji,
- unapređenje konkurentnosti ekonomskog sistema,
- kontinuirano povećanja privrednog rasta kroz unapređenje poslovnog ambijenta,
- unapređenje radnog zakonodavstva,
- reformu sistema obrazovanja,
- unapređenje penzionog i zdravstvenog sistema,
- povećanje efikasnosti državne uprave.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Dosadašnji razvojni model, baziran na domaćoj potrošnji i visokom prilivu stranih direktnih investicija dao je rezultate

- Prosječna realna stopa rasta: 3,3%
- BDP po stanovniku povećan za 75% od 2006.
(2.540 na 6.000€)
- Dostignuti standard kupovne moći od 43% prosjeka
EU

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Potrebno je nastaviti, ali ubrzano. Potrebno je dograditi postojeći model razvoja:

- Diverzifikovati ekonomiju
- Povećati industrijsku proizvodnju – posebno prerađivačku
- Iskoristiti potencijal za proizvodnju energije i hrane
- Stvoriti uslove za supstituciju uvoza
- Proširiti izvoznju bazu ekonomije

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Cilj donošenja ove Strategije - dostizanje tako postavljenih razvojnih ciljeva u korist napretka svih građana.

- **Koji su mogući putevi za dostizanje tih razvojnih ciljeva?**
- To nije posvećenost kratkoročnim političkim ciljevima i kalkulacijama, predlaganje neodgovornih i neodrživih populističkih mjera sa ciljem političkog profitiranja. To nije političko dodvoravanje, već pristup koji zahtijeva realnost i odlučnost.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

- **Koji su mogući putevi za dostizanje tih razvojnih ciljeva? (nastavak)**
- To nije ni put neselektivnog prihvatanja partnerskih preporuka i sugestija međunarodnih finansijskih institucija koje, razumljivo, u fokusu dominantno imaju finansijske parametre i učinke, bez dovoljne analize socio-ekonomskih aspekata, i uz niži prioritet potrebe našeg ubrzanog razvoja zbog višedecenijskog zaostajanja.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Nijesmo se opredijlili za brojne mjere koje su predlagane:

- povećanje i više i niže stope PDV-a,
- dodatno povećanje akciza na naftne proizvode,
- povećanje stopa poreza na dohodak fizičkih lica,
- povećanje stopa poreza na dobit pravnih lica,
- povećanje stope doprinosa za penziono osiguranje,
- oporezivanje penzija,
- uvođenje doprinosa za zdravstveno osiguranje penzionera,
- zamrzavanje penzija i zarada u javnom sektoru,
- smanjenje subvencija...

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Izbor mjera koje su prepoznate u uporednim praksama uspješnih ekonomija

- Od 2002. godine, čak 26 zemalja članica EU, prošlo kroz proces fiskalnog prilagođavanja usljed prekomjernog deficita ili prekomjernog učešća javnog duga u BDP-u.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Vlada se odlučila za mjere koje će dati najbolje rezultate, mjere koje će obezbijediti:

- stvaranje budžetskog suficita,
- uspostavljanje opadajućeg trenda javnog duga,
- stabilni ekonomski rast,
- rast konkurentnosti privrede,
- pretpostavke za realizaciju investicija i nova radna mjesta,
- usklađivanje penzija
- pravedniju raspodjelu socijalnih fondova i njihov rast

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Plan sanacije - PODSJEĆANJE:

- Implementacija Plana sanacije budžetskog deficita i javnog duga dala rezultate.
- Analize rezultata fiskalne konsolidacije: Vlada odredila dobar pravac; realno i racionalno procijenjeno stanje i definisane mjere.
- Izvorni prihodi budžeta u prvih 5 mjeseci - 548 mil. €.
- Povećanje poreskih prihoda za 39,14 mil. € (7,7% više nego 2016)
- Izdaci niži od plana – zaustavljanje rasta tekuće potrošnje i racionalizacija trošenja.
- Zakon o reprogramu poreskog duga daje dobre rezultate.
- 6.492 poreska obveznika podnijelo je zahtjev za reprogram sa 171 mil. € osnovnog poreskog duga. Očekuju se realni prihodi od reprograma u ovoj godini od 27 mil. €.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Zaposlenost:

- **Prosječan broj zaposlenih u prva četiri mjeseca 2017. godine - uzlazni trend:**
- 179.160 zaposlenih - 4,1%, odnosno 7.121 zaposlenih više u odnosu na isti period 2016. godine.
- Rastu broja zaposlenih pored pojačane ekonomske aktivnosti doprinijele i pojačane mjere na suzbijanju neformalne ekonomije.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Smanjenje fiktivne nezaposlenosti:

- Zaustavljen trend rasta administrativne nezaposlenosti, koja nije bila izraz realnih kretanja na tržištu rada, već neodgovornih i neustavnih zakonskih rješenja.
- Krajem aprila ove godine 53.070 nezaposlenih (stopa nezaposlenosti 22,87%)
- Preduzetim mjerama ovaj broj je do danas smanjen na 48.125 nezaposlenih (stopa nezaposlenosti 20,7%)

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Predlog fiskalne strategije Crne Gore za period 2017-2020. godine

Strategijom predložene dodatne mjere ekonomske politike, koje se odnose na povećanje prihoda i racionalizaciju/ smanjenje rashoda.

Na **prihodnoj strani** dodatne mjere predviđaju:

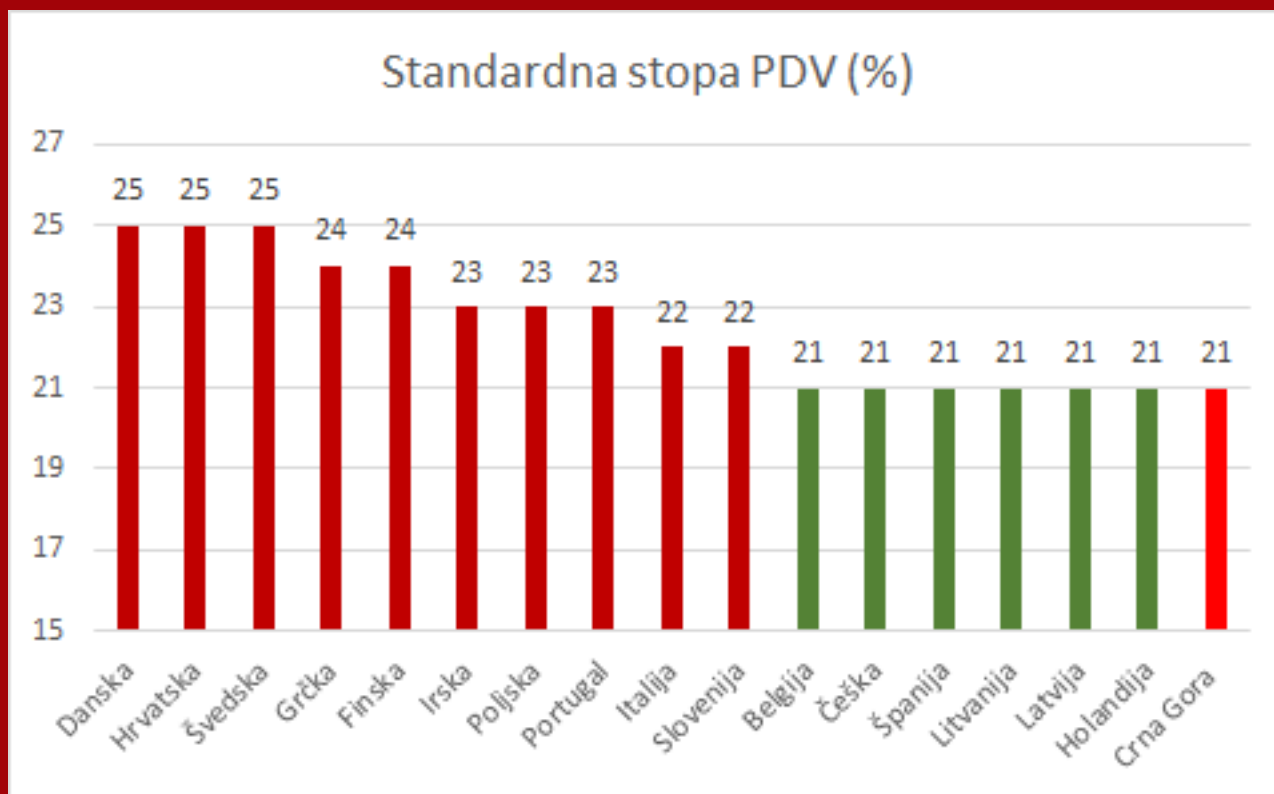
- Dalje usklađivanje akcizne politike sa standardima EU,
- **Povećanje standardne stope PDV-a na 21%, od 2018. godine**, uz očuvanje niže stope PDV-a.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Standardna stopa PDV-a od 21% predstavlja jednu od najnižih u EU

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Povećanjem stope PDV-a u 2013. godini, sa 17% na 19%, ostvarena je godišnja stopa inflacije od svega 0,3%, a 2014. godine deflacija po stopi od 0,3%.

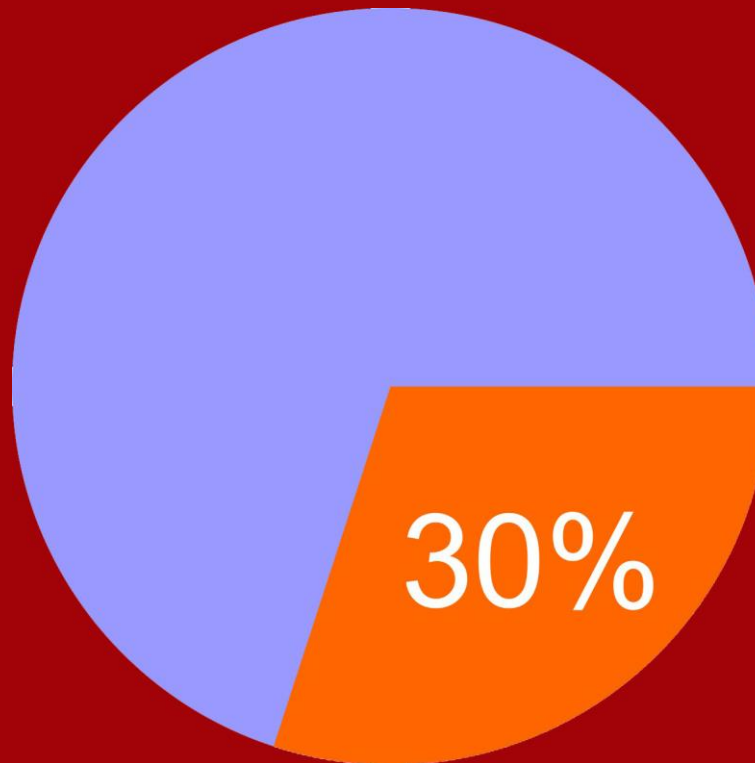
- **Zadržana niža stopa PDV-a od 7% na:** osnovne životne namirnice – brašno, hljeb, mlijeko, ulje, zatim lijekove, medicinska sredstva, hranu za životinje, sredstva za zaštitu i ishranu biljaka, sjeme i sadni materijal, žive životinje, udžbenike i nastavna sredstva, knjige, publikacije, dnevnu i periodičnu štampu itd.
- **Zadržana PDV stopa od 7% za usluge smještaja u hotelima** zbog značaja turističke djelatnosti za rast naše ekonomije i zaposlenost.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Učešće prihoda od PDV-a po nižoj stopi čini oko 30% ukupnih prihoda od PDV-a

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Zadržana nulta stopa - PDV se i dalje neće obračunavati na:

- Zdravstvene usluge, usluge iz oblasti socijalne zaštite, obrazovanja, kulture, sportske usluge, javne poštanske usluge, usluge javnog radiodifuznog servisa, vjerske usluge i usluge koje obavljaju nevladine organizacije);
- Usluge osiguranja i reosiguranja;
- Promet nepokretnosti (osim novoizgrađenih);
- Finansijske usluge;
- Usluge davanja u zakup stambenih prostorija duže od 60 dana itd.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Na strani rashoda:

- **Smanjen fond bruto zarada** po osnovu smanjenja varijabilnog dijela zarada i redefinisavanja politike zapošljavanja.
- **Zarade za javne funkcionere u kategoriji A, B i C dodatno smanjene za 6%**, čime se zarade za ove kategorije **ukupno smanjuju za 15%**.
- Redefiniše se i socijalna politika
- **Smanjena diskreciona potrošnja**

Penzije se neće smanjivati, već će se vršiti njihovo **redovno usklađivanje**. Za svrhu usklađivanja penzija do 2020. godine, izdvojiće se dodatnih 22,3 miliona eura.

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Intenziviraće se aktivnosti usmjerene na:

- smanjenje nivoa sive ekonomije;
- smanjenje poreskih potraživanja i
- politiku izdavanja garancija, koje moraju biti dominantno u funkciji razvoja.

Nastavak realizacije mjera podsticaja koje su **u funkciji bržeg razvoja nerazvijenih područja.**

Predlog fiskalne strategije rađen je u komunikaciji sa našim partnerima **Evropskom komisijom, MMF-om i Svjetskom bankom.**

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Želimo punu kredibilnost javnih finansija i poboljšanje pozicije Crne Gore na finansijskim tržištima, uz očekivano poboljšanje kreditnog rejtinga.

Fiskalna strategija - značajan korak ka ostvarenju tih i svih ostalih razvojnih ciljeva

VLADA CRNE GORE

DODATNE MJERE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Konferencija za medije

Petak, 9. juni 2017. godine, 12:00

Pitanja i odgovori

mr Milutin Simović

potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem

Darko Radunović

ministar finansija

Kemal Purišić

ministar rada i socijalnog staranja